

Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas Audzināšanas darba programma 2022.-2025. mācību gadam

Audzināšana ir mērķtiecīgi organizēta izglītības procesa neatņemama sastāvdaļa, izglītojamā vispusīgas, tajā skaitā tikumiskās, attīstības veicināšana un attieksmju veidošana. Audzināšana ir virzīta uz sociālās un kultūras pieredzes ieguvu, izglītojamo emocionālā intelekta attīstību un pašregulāciju, vērtību sistēmas veidošanos un tikumu izkopšanu (vērtībizglītošanu) attiecību veidošanai, sadarbībai, pilsoniski atbildīgai un veiksmīgai dzīvei sabiedrībā. Audzināšana ir cieši saistīta ar pašaudzināšanu (pašizziņu un pašpilnveidi). (Ministru kabineta noteikumi Nr.480).

Katra pedagoga iesaistīšanos un atbildību audzināšanas darbībā nosaka Izglītības likums, valsts pamatizglītības standarts, valsts vispārējās vidējās izglītības standarts un mācību priekšmetu standarti. Izglītības iestādes attīstības stratēģija, mērķi un uzdevumi nodrošina audzināšanas darbību, kas sekmē katra skolēna harmonisku un vispusīgu attīstību.

Audzināšanas mērķis ir nodrošināt iespēju katram izglītojamam kļūt par krietnu cilvēku, tikumisku, rīcībspējīgu un atbildīgu personību sabiedrībā, veicināt izglītojamā izpratni par vērtībām un tikumiem, sekmējot to iedzīvināšanu, bagātināt kultūrvēsturisko pieredzi, stiprināt piederību un lojalitāti Latvijas valstij un Latvijas Republikas Satversmei. (Ministru kabineta noteikumi Nr.480).

Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas audzināšanas programma balstās uz valsts politiku skolēnu līdzatbildības un dzīvesprasmju attīstībā, personīgās karjeras izaugsmē, vecāku (ģimenes) nozīmīgo lomu sadarbībai ar skolu vienotu vērtībizglītības principu iedzīvināšanu, dažādu institūciju un sabiedrības atbalstu skolēniem un izglītības kvalitatīvi jaunas pieejas nostiprināšanai, kurā vienlaicīgi ar izglītības apguvi pastāv skolēna ieinteresētība savas dzīves veidošanā. Klases audzinātājs vistiešāk veic audzināšanas darbību un sniedz atbalstu savas audzināmās klases skolēniem. Viņš sadarbībā ar skolēnu vecākiem, skolas pedagogiem un atbalsta personālu, un valsts un/vai pašvaldību atbildīgām institūcijām risina ar skolēnu personības veidošanu un attīstību saistītus jautājumus, vienlaicīgi rūpējoties par pedagogiski un psiholoģiski labvēlīgu klases vidi un saliedētu klases kolektīvu.

Programmā ir ievēroti normatīvie akti, kas reglamentē audzināšanas darbības īstenošanu.

Audzināšanas darba programma ir skolas reglamentējošs dokuments, kas nosaka audzināšanas darba mērķus un uzdevumus. Programmai ir ieteikuma raksturs, to var izmantot ikviens pedagogs un klases audzinātājs savā darbā ar audzināmo klasi.

Programmā ir ievēroti normatīvie akti, kas reglamentē audzināšanas darbības īstenošanu:

- Izglītības likums;
- Vispārējās vidējās izglītības likums;
- Bērnu tiesību aizsardzības likums;
- ANO Konvencija par bērnu tiesībām;

- Ministru kabineta 15.07.2016. noteikumi Nr. 480 „Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība”, izdoti saskaņā ar Izglītības likuma 14. panta 38.un 39. punktu, tieša saistība ar Izglītības likuma 10. 1 pantu “Izglītība un tikumība”, 31. panta “Izglītības iestādes padome” 5.1 punktu;
- Ministru kabineta 24.11.2009. noteikumi Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos; Ministru kabineta noteikumi Nr.259 Rīgā 2013.gada 21.maijā (prot. Nr.30 17.§)Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumos Nr.1338 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”;
- Ministru kabineta 01.02.2011. noteikumi Nr.89 „Kārtība, kādā izglītības iestāde informē izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi”;
- Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas attīstības plāns;
- Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas nolikums;
- Audzināšanas darba programma ir skolas audzināšanas darba reglamentējošs dokuments, kas nosaka audzināšanas darba mērķus un uzdevumus. Programmai ir ieteikuma raksturs, to var izmantot ikviens pedagogs un klases audzinātājs savā darbā ar audzināmo klasi. Audzināšanas darbības īstenošanas pamats ir skolas pedagoģiskā kolektīva radoša, vienota, atbildīga darbība, skolēnu vecāku atbalsts, pedagoģiskā kolektīva sadarbība ar dažādām valsts, pašvaldības iestādēm, sabiedriskajām organizācijām.

Audzināšanas darba pamatprincipi

- sadarbība un pilsoniskā līdzdalība – audzināšanas jautājumu risināšanā iesaistās visas ieinteresētās puses: pedagogi un izglītības darbinieki, skolēni, vecāki un ģimene, valsts un pašvaldības institūcijas, nevalstiskās organizācijas, sabiedrība;
- sistemātiskums – nodrošināta audzināšanas darba sistēma un attīstība;
- nepārtrauktība un pēctecība audzināšanas darba īstenošanā un mērķu sasniegšanā;
- ilgtspēja – izglītības lēmumu pamatotība un līdzsvarota attīstība;
- vienotība un veselums – audzināšanas darbība ir īstenojama vienotā izglītības procesā;
- atvērtība informācijai un dialogam, sadarbībai, inovācijām.

Audzināšanas darba galvenie virzieni

Audzināšanas darbs tiek plānots saskaņā ar VISC izstrādāto metodisko līdzekli "Klases stundu programmas paraugs", "Atbalsta materiāli pilsoniskās audzināšanas un pilsoniskās līdzdalības sekmēšanai". Audzināšanas darbā īstenojamās tēmas un darba virzienus nosaka Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 „Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem” 24.pielikuma 13.2.punkts:

- vērtībizglītība,
- uzvedība un saskarsmes kultūra,

- patriotisms un pilsoniskā līdzdalība,
- veselīga dzīvesveida pamati un atkarību profilakse,
- darbība ekstremālās situācijās un drošība,
- karjeras izvēle,
- personības attīstība,
- līderība, kritiskā un radošā domāšana,
- finanšu prasme un uzņēmējspēja.

Audzināšanas darba prioritātes 2022./2023. – 2024./2025. mācību gadam

Prioritāte	2022./2023.	2023./2024.	2024./2025.
Skolas audzināšanas programmas izstrāde	X		
EMU:Skola – mūsdienīga, digitāla atbalsta rīka, kas ļauj skolai sekot līdzi savu skolēnu emocionālajai pašsajūtai un vajadzībām un sniedz skolotājam praktiskus ieteikumus skolēna un klases atbalstam, ieviešana 7.-9. klasē	X		
Pilsoniskās audzināšanas un pilsoniskās līdzdalības sekmēšana	X	X	X
Izglītojamā individuālās spējas, intelekta izpausmes mācību un audzināšanas darbā	X	X	X
Droša, fiziski aktīva un veselīga dzīvesveida popularizēšana	X	X	X
Karjeras izglītības atbalsta pasākumu mērķtiecīga plānošana un veicināšana	X	X	X
Skolas tēla veidošana un popularizēšana sabiedrībā		X	X
Aktīva iesaistīšanās iniciatīvas „Latvijas skolas soma” aktivitātēs	X	X	X
Skolas padomes un skolēnu pašpārvaldes lomas palielināšana izglītības iestādes demokrātiskā attīstībā		X	X
Tikumiskās audzināšanas 12 tikumu iedzīvināšana izglītojamā ikdienā – indivīda brīvas domāšanas un rīcības izpausmes	X	X	X
Pozitīvas un cieņpilnas saskarsmes veicināšana izglītības iestādē un ārpus tās	X	X	X

Audzināšanas darba mērķis

Audzināšanas darba mērķis ir nodrošināt iespēju katram izglītojamam kļūt par krietnu cilvēku, tikumisku, rīcībspējīgu un atbildīgu personību sabiedrībā, veicināt izglītojamā izpratni par vērtībām un tikumiem, sekmējot to iedzīvināšanu, bagātināt kultūrvēsturisko pieredzi, stiprināt piederību un lojalitāti Latvijas valstij un Latvijas Republikas Satversmei, organizēt un īstenot mērķtiecīgu un pēctecīgu audzināšanas darbu, lai nodrošinātu iespēju katram

izglītojamajam kļūst par krietnu cilvēku, tikumisku, rīcībspējīgu un atbildīgu personību sabiedrībā, attīstot demokrātiskai sabiedrībai raksturīgu attieksmi pret vērtībām, morāli, pienākumiem, tiesībām un spēju pieņemt lēmumus dažādās dzīves situācijās.

Audzināšanas uzdevumi attieksmes veidošanai ir veicināt izglītojamo:

- spēju brīvi un patstāvīgi domāt, attīstot kritisko domāšanu, morālo spriestspēju un sekmējot atbildīgu rīcību;
- sevis apzināšanos, pašizziņu, gribas audzināšanu, pašpilnveidi un pozitīvu pašvērtējumu, pašaudzināšanu mūža garumā;
- brīvību kā iespēju īstenot savus centienus un mērķus, neierobežojot citu personu pamattiesības, tajā skaitā brīvību;
- pašdisciplīnu, izpratni par pienākumiem un tiesībām un sekmēt to ievērošanu,
- cieņu pret dzīvību, sevi un citiem, veselību veicinošu un drošu paradumu izkopšanu;
- orientāciju uz ģimeni, laulību, paaudžu vienotības apzināšanos vērtību saglabāšanā, tautas ataudzē un valsts attīstībā;
- piederību Latvijas, Eiropas un pasaules kultūrtelpai, izpratni par vispārcilvēciskajām un kristīgajām vērtībām, latvisko dzīvesziņu, kultūras mantojumu, tradīcijām un to saglabāšanu, līdzdalību kultūras mantojuma un tradīciju pārnēsē un latviskās kultūrtelpas attīstībā mūsdienās;
- mērķtiecīgu attieksmi pret darbu kā personības pašrealizācijas un eksistences līdzekļu iegūšanas veidu un labklājības avotu;
- nacionālās identitātes un valstiskuma apziņu, lojalitāti Latvijas valstij, Satversmei un patriotismu;
- sadarbību izglītošanās procesā un ārpus tā, pilsonisko līdzdalību demokrātiskas sabiedrības nostiprināšanā;
- atbildību par dabas un apkārtējās vides aizsardzību un ilgtspēju.

Audzināšanas procesā būtiskākie izkopjamie tikumi (indivīda brīvas domāšanas un rīcības izpausmes)

- atbildība – griba un spēja paredzēt savas izvēles un rīcības sekas un rīkoties, respektējot cita cilvēka cieņu un brīvību;
- centība – čaklums, uzcītība, rūpība un griba jebkuru darbu veikt pēc iespējas mērķtiecīgāk, kvalitatīvāk un produktīvāk;
- drošme – izlēmība, baiļu pārvarēšana, rakstura stingrība, situācijas novērtēšana un cieņpilna rīcība, uzņēmība, centieni pēc taisnīgā un labā;
- godīgums – uzticamība, patiesums, vārdu un darbu saskaņa;
- gudrība – māka izmantot zināšanas labā veicināšanai savā un sabiedrības dzīvē;
- laipnība – vēlība, atsaucība pret citiem, pieklājība;
- līdzcietība – attīstīta empātija, vēlme iejusties otra pārdzīvojumos un aktīvs atbalsts;
- mērenība – rīcības un uzskatu līdzsvarotība, spēja nošķirt saprātīgas vēlmes no nesaprātīgām un atteikties no nevajadzīgā, atturēšanās no tā, kas traucē personas attīstību;
- savaldība – uzvedības un emociju izpausmju kontrole un vadība, respektējot savu un citu cilvēku brīvību, kā arī cienot sevi un citus;
- solidaritāte – savstarpējs atbalsts un rīcības saskaņotība, rūpes par savu, citu un kopīgu labumu, demokrātisks dialogs ar citiem;
- taisnīgums – godprātīga lemšana, cilvēktiesību un citu saprātīgu interešu un morāles normu ievērošana;
- tolerance – iecietība, vēlme izprast atšķirīgo (piemēram, cilvēka ārējo izskatu, veselības stāvokli, uzvedību, viedokli, ticību, paražas).

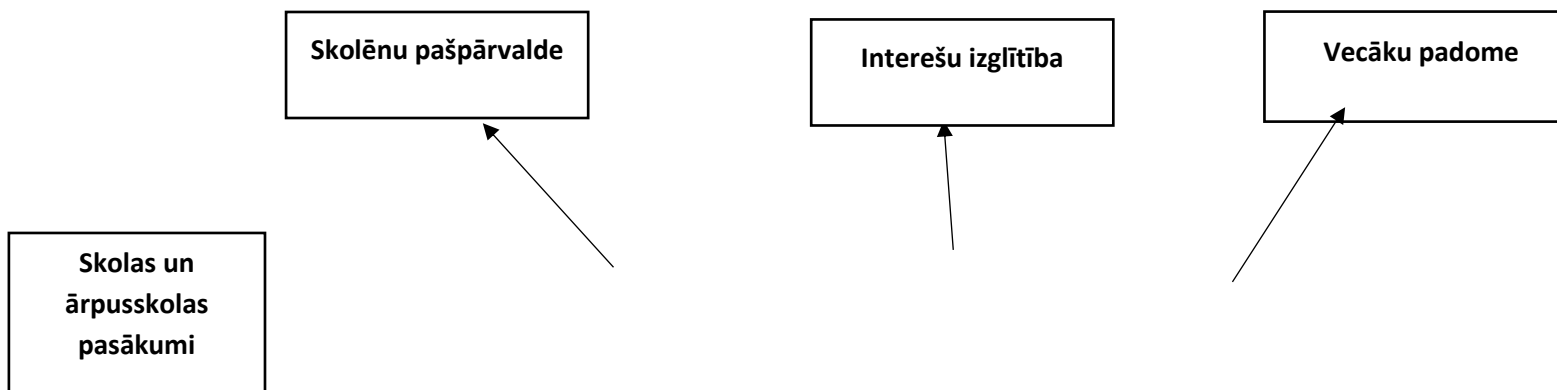
Audzināšanas darba sasniedzamais rezultāts

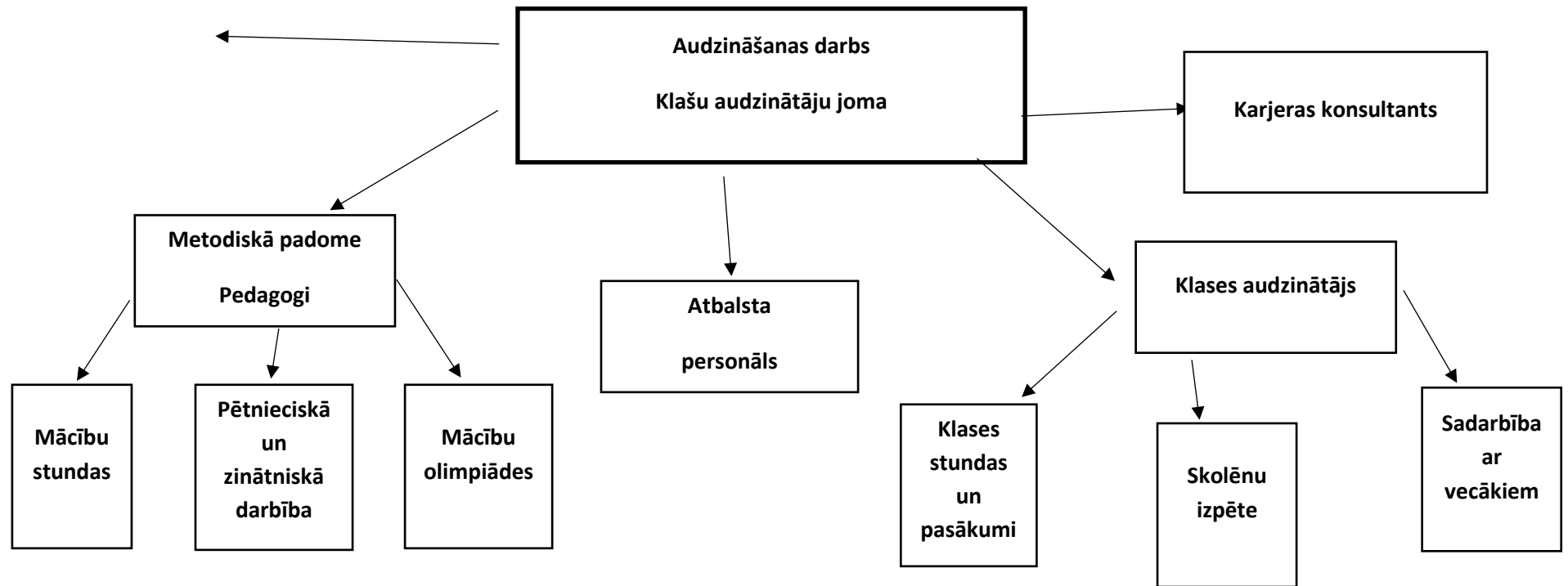
Skolēna personības attīstība un mērķtiecīga un vienota izglītības iestādes darbība, attīstot, pilnveidojot skolēnu personību, ne tikai klases audzinātāja darbībā vai tikai ārpusklases pasākumos, bet ikviena pedagoga izmantotie r pieejamie dažādi instrumenti audzināšanai (mācību saturs, kuru apgūst skolēns, sasniedzamie rezultāti, kurus pedagogs izvirza skolēniem, ikdienas mācību process mācību stundā, īpaši rīkoti pasākumi un aktivitātes skolā, vērtēšanas kārtība, tai skaitā pedagoga sniegta atgriezeniskā saite, pedagoga personība, u.c.)

Kritēriji mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu atbilstība izglītojamā tikumiskās attīstības nodrošināšanai

- atbilst Satversmei un citos saistošajos tiesību aktos minētajām cilvēktiesībām;
- atbilst pirmsskolas izglītības vadlīnijās vai valsts izglītības standartos, kā arī šajos noteikumos noteiktajiem izglītības mērķiem un uzdevumiem;
- atbilst vispārdidaktiskajiem principiem, tajā skaitā izglītojamā uztverei, pieredzei un interesēm attiecīgajā vecumposmā, ir mērķtiecīgi, zinātniski un saprotami, nodrošina sistēmiskumu, objektivitāti, pozitīvu mācību un audzināšanas emocionālo fonu;
- neaicina uz cietsirdību un fizisku vai emocionālu vardarbību, nesatur pornogrāfiju, cilvēka pazemošanas, netiklības un atkarību izraisošu paradumu propagandu;
- nav vērsti uz nacionālā, etniskā, rasu, sociālā vai reliģiskā naida izraisīšanu un radikalizāciju;
- nav vērsti uz personas vai personu grupas diskriminēšanu rases, tautības, dzimuma, vecuma, valodas, sociālās izcelsmes, valstspiederības, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, veselības stāvokļa vai citu apstākļu dēļ;
- nav vērsti uz Padomju Sociālistisko Republiku Savienības un nacistiskās Vācijas īstenotā genocīda, noziegumu pret cilvēci, noziegumu pret mieru vai kara noziegumu pret Latvijas Republiku un tās iedzīvotājiem publisku noliegšanu, attaisnošanu, slavināšanu vai rupju
- noniecināšanu, neaicina likvidēt Latvijas Republikas valstisko neatkarību un teritoriālo vienotību.

Audzināšanas darba struktūra

Audzināšanas darba formas un metodes

- **Klases stundas** - diskusija, drāmas metode, klases pārrunas, klases sanāksmes, projekta metode, simulācijas spēles, situāciju analīze, sarunas mazās grupās, lekcija u.c. pēc pedagoga ieskatiem.
- **Ārpusskolas izglītība**- muzeji, ekskursijas, pārgājieni, labdarības akcijas, nodarbības Karjeras izvēles centrā, valsts iniciatīvu centra projekti, konkursi, izglītojošas programmas iestādēs un uzņēmumos.
- **Skolas pasākumi**- veltīti Latvijas Republikas likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām" noteiktām, kā arī ģimnāzijas tradicionālie pasākumi (Skolotāju diena, Ziemassvētku tirdziņš un koncerts, ģimnāzijas dzimšanas diena, Eiropas diena, Zvana diena, RV3Ģ Lepnums, izlaidumi, karjeras nedēļa, labo darbu nedēļa, konkursi, zinātnisko darbu un projekta darbu izstrāde un prezentācija, izglītojošas lekcijas un semināri skolēniem, skolotājiem, vecākiem), skolēnu pašpārvaldes rīkoti pasākumi (skolas balle, Eiropas diena u.c.), latviskās dzīvesziņas tradīcijas (Mārtiņdiena, Lieldienas u.c.).
- **Skolēnu pašpārvalde:**
 - Skolas pasākumu organizēšana;
 - Sadarbība ar pilsētas un valsts skolu pašpārvaldēm;

- Darbība Rīgas Skolēnu domē ;
- **Sadarbība ar vecākiem :**
 - Vecāku darbība ģimnāzijas Vecāku padomē;
 - Atvērtās sarunas 7. un 10. klašu vecākiem ar skolas administrāciju;
 - Skolas vecāku sapulces/konferences – 2 x gadā (pēc skolas gada plāna);
 - Vecāku darba grupas sanāksmes – pēc nepieciešamības (tiek aicināts jebkurš ieinteresēts vecāks);
 - Izglītojošie semināri, nodarbības vecākiem – pēc nepieciešamības un iespējamā finansējuma;
 - Individuālās tikšanās ar vecākiem pie administrācijas – pēc nepieciešamības (individuālās sarunas protokols);
 - Atbalsts vecākiem – pēc vecāku iniciatīvas vai pēc administrācijas ierosinājuma (ieteikumi, nodarbības pie psihologa);
 - Skolas pasākumi – vecāku līdzdalība un piedalīšanās;
 - Informācijas sniegšana vecākiem – skolēna e- dienasgrāmatā, skolas mājas lapā, e-klasē;
 - Klases vecāku sanāksmes – ne retāk kā 2 x gadā (sanāksmju protokols, reģistrācijas lapa)
 - Individuālās sarunas ar vecākiem – pēc skolotājas vai vecāku iniciatīvas (ieraksts e-klasē vai individuālās sarunas protokols).
 - Konfidenciālās sarunas ar priekšmetu skolotājiem, klases audzinātāju – pēc skolotāja vai vecāka iniciatīvas
 - Informācijas sniegšana/saņemšana – individuālās sarunas, e-klasē (sekmes, uzvedība, kavējumi un cita aktuālā informācija)
 - Neformālie klases pasākumi (klases mācību ekskursijas, klases vakari, tematiskās pēcpusdienas) – līdzdalība pasākumu organizēšanā un piedalīšanās tajos, izvērtēšana.
 - Sadarbība ar priekšmetu skolotājiem- individuālās sarunas, sadarbības grupas, pedagoģiskās padomes sēdes, metodiskās padomes darbība, metodisko jomu darbība.

Klases stundu tematiskais sadalījums

Pievienots kā audzināšanas programmas 1. pielikums.

Klases audzinātāja ikdienas uzdevumi

- Iepazīstināt skolēnus ar izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumiem, aktualizēt tos ikdienā, pārrunāt skolēnu pienākumus un tiesības, kopīgi izstrādāt klases iekšējās kārtības noteikumus.
- Informēt par aktualitātēm izglītības iestādes dzīvē.
- Analizēt skolēnu mācību sasniegumus un disciplīnu, viņu izaugsmes dinamiku, motivēt skolēnus veikt pašvērtējumu.
- Veicināt klases kolektīva saliedēšanu, kopīgi ar skolēniem un viņu vecākiem organizējot klases pasākumus (ekskursijas, tikšanās, klases vakari u.c.) un veidojot klases tradīcijas.

- Iesaistīt skolēnus izglītības iestādes organizētajos ārpusstundu pasākumos.
- Organizēt skolēnu līdzdalību klases un izglītības iestādes vides saglabāšanā un sakopšanā.
- Motivēt skolēnus iesaistīties skolēnu pašpārvaldē un ārpusstundu darbībā, tajā skaitā interešu izglītības programmās.
- Sniegt atbalstu savas audzināmās klases skolēniem, ievērojot skolēnu individuālās īpatnības, sekmēt viņu personības attīstību.
- Nodrošināt izglītojamo dalību iniciatīvas „Latvijas skolas soma” piedāvātajos pasākumos.

Klases audzinātājs, ņemot vērā izglītības iestādes audzināšanas programmu un pasākumu plānu, īsteno:

- tematiskas klases stundas;
- skolēnu, viņu vajadzību un interešu izpēti sadarbībā ar pārējiem pedagogiem un atbalsta personālu, kas tiek balstīta uz audzināšanas darbā izvirzītajām aktualitātēm, skolas un klases audzināšanas izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, veicot sociālā statusa un attieksmju, personības, pašnovērtējuma, vērtību orientācijas, mācību pieredzes un kvalitātes izzināšanas un saskarsmes, karjeras izvēles, mācību motivācijas izpēti.
- sadarbību ar skolēniem un viņu vecākiem;
- ārpusstundu aktivitātes klases/grupas kolektīva saliedēšanā (atbilstoši skolas darba plānam);
- pēc klases audzinātāja izvēles – teātru, muzeju un kino apmeklējumi, piedalīšanās atsevišķos projektos vai labdarības pasākumos, akcijās, konkursos utt.;
- sava darba pašvērtējumu 1x semestrī.

Klases audzinātājs attīsta šādas skolēnu kompetences:

- pašattīstības kompetenci (spēju izprast pašam sevi, virzīt savu attīstību),
- sociālo kompetenci (prasmi analizēt sociālos procesus, prasmi iekļauties sabiedrībā, risināt konfliktus, veidot sadarbības un saziņas prasmes u.c.),
- ētisko kompetenci (spēju apzināties vērtības un veidot kritisku attieksmi, pārdomātus spriedumus par sevi un citiem),
- eksistenciālo kompetenci (spēju atbilstoši rīkoties ekstremālās un sadzīves situācijās, izkopt veselīga dzīvesveida ieradumus u.c.),
- kultūras kompetenci (spēju izprast un pārmantot kultūrvēsturisko pieredzi).

Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas audzināšanas darba programmu izstrādāja
direktora vietniece izglītības darbā (audzināšanas jomā) Daiga Šēfere, sadarbojoties ar klašu audzinātājiem

Direktors

Andris Priekulis